

Preventiematrix Jeugd verbinding onderwijs – jeugdhulp

Drie preventieniveaus, waarop onderwijs en jeugdhulp kunnen samenwerken

	Gewenste situatie	Universeel - Basis	Selectief - Extra	Geïndiceerd - Speciaal	Probleem / belemmering
Gezondheid	Gezonde leefstijl	Lesprogramma's over gezonde voeding - leefstijl - vrijetijds-besteding, bijvoorbeeld door JGZ	Begeleiding en programma's groepen kinderen + ouders met overgewicht; JGZ + school	Intensieve begeleiding individuele jeugdigen; school + medische, psychologische hulp, diëtist, enz.	Overgewicht
	Gezond beweeggedrag	Inzet vakleerkrachten t.b.v. gymnastieklessen, bewegen in de lessen, enz.	School- en buurtsport-activiteiten vanuit verenigingen; voorlichting ouders	Individueel beweegadvies en begeleiding + advies voor ouders en voor de school + MRT	Te weinig beweging
	Grip op het gedrag	Training leerkrachten door jeugdhulppartners in omgaan met opvallend gedrag	Deskundigheidsbevordering en/of lichte ondersteuning vanuit jeugdhulp t.b.v. specifieke doelgroepen (adhd, autisme, faalangst, enz.)	Onderwijs-zorgarrangementen voor jeugdigen met complexe gedragsproblematiek	Gedragsproblemen
	Weerbare jeugd	Deskundigheidsbevordering teamleden school in algemene weerbaarheidsprogramma's	Weerbaarheidsprogramma's voorspecifieke groepen binnen de school vanuit jeugdhulp	Specialistische jeugdhulp voor begeleiding van jeugdigen, in samenspraak met school	Weinig zelfvertrouwen
	Sociaal vaardige jeugdigen	Ondersteuning t.b.v. goed pedagogisch klimaat in de school / algemene sociale vaardigheden	Trainingen sociale vaardigheden-voorspecifieke doel-groepen; faalangst, autisme, enz.	Specialistische jeugdhulp + (speciaal)onderwijsjeugdigen met ernstige gedragsproblemen	Zwak sociaal gedrag
	Psychisch welbevinden	Deskundigheidsbevordering vroegsignalering psychische problematiek op school	Ondersteuning groepen jeugdigen op school met specifieke problematiek; KIES, enz.	Specialistische jeugdhulp + psycho-educatie school + versterken beschermende factoren	Psychische problemen
	Zelfverantwoordelijk gedrag	Voorlichting over risicogedrag, verslaving, enz., afgestemd op leeftijd. Contact wijkagent	Ondersteuningspecifieke risicogroepen op school of via school	Specialistische hulp vanuit verslavingszorg, HALT, politie / justitie, enz. + adviesscholen	Risicovol gedrag

De basis; goed pedagogisch opvoedklimaat in o.a. scholen, kinderopvang, kinderwerk, jongerenwerk, sport, scouting en cultuurverenigingen.

Drie preventieniveaus, waarop onderwijs en jeugdhulp kunnen samenwerken

	Gewenste situatie	Universeel - Basis	Selectief - Extra	Geïndiceerd - Speciaal	Probleem / belemmering
Veiligheid	Veilige thuissituatie - gekoesterd	Pedagogisch partnerschap tussen school en ouders; samen werken aan veilige leer- en leefomgeving	Training school door jeugdhulp in het signaleren van verwaarlozing en kindermishandeling	Inzet jeugdhulp voor ondersteuning ouders met opvoedproblemen	Kindermishandeling
	Veilige school	Trainen docenten en steun bij invoeren programma's rond (digitaal)pesten, discriminatie, sociale vaardigheden, gespreksvoering over welbevinden, enz.	Training school in herkennen van (digitaal)pesten/onveiliggedrag en hulp bij versterken positief pedagogisch klimaat in de school door jongerenwerkers/jeugdhulp	Inschakelen jeugdhulp / politie / Inspectie bij ernstig grensoverschrijdend gedrag op school	Onveilig schoolklimaat
	Pro-sociaal gedrag	Leerlingen een positieve manier van omgaan met elkaar, nemen van beslissingen, constructief oplossen van conflicten en weerbaarheid aanleren	Trainingen voor schoolpersoneel over vroegtijdig signaleren van crimineel gedrag + leerlingen voorlichten over criminaliteit, loverboys, exposen etc.	Via het MDO en/of wijkteam inschakelen van specialistische jeugdhulp, Halt-trajecten, trainingen agressieregulatie, politie, enz.	Jeugdcriminaliteit
	Sociale acceptatie en aansluiting	Burgerschapslessen met aandacht voor diversiteit, acceptatie, tolerantie en actuele maatschappelijke onderwerpen + stimulering veerkracht en talentontwikkeling leerlingen	Trainingen voor schoolpersoneel over vroegtijdig signaleren van polarisatie en radicalisering + lokale alliantie preventie polarisatie en radicalisering	Vroeghulp extremisme en radicalisering in samenwerking met GGZ, ZAT, jongerenwerk, politie en Veilig Thuis	Polarisering en radicalisering

De basis; goed pedagogisch opvoedklimaat in o.a. scholen, kinderopvang, kinderwerk, jongerenwerk, sport, scouting en cultuurverenigingen.

Drie preventieniveaus, waarop onderwijs en jeugdhulp kunnen samenwerken

	Gewenste situatie	Universeel - Basis	Selectief - Extra	Geïndiceerd - Speciaal	Probleem / belemmering
Kansrijk	Gehoord en betrokken worden	Jeugdigen betrekken bij thema's rondom welbevinden, en inhoud en organisatie onderwijs en jeugdhulp	Leerlingen uitnodigen bij multidisciplinair overleg op school	Leerling is regisseur van eigen leer- en hulptraject (met ondersteuning van professional)	Niet betrokken bij beslissingen
	Erbij horen - gerespecteerd worden	Deskundigheidsbevordering t.b.v. een inclusief pedagogisch klimaat op school	Lessen of spreekbeurten over specifieke individuele aanleg/ talenten t.b.v. meer begrip	Individuele ondersteuning van (groepen) jeugdigen die uitgesloten worden	Sociale uitsluiting
	Actief kunnen participeren	Breed aanbod aan lessen, sportieve en culturele activiteiten voor de jeugd op school + buurt	Wegnemen belemmeringen voor jeugdigen met een beperking in scholen, georganiseerde steun	Specialistische hulp en ondersteuning thuis + op school voor jeugd met ernstige beperkingen	Weinig participatie bij beperking
	Positief opgroei-klimaat in alle leefmilieus - gekoesterd en verzorgd worden	Ondersteuning voor scholen bij eigen pedagogisch klimaat + ouderavonden over positief opvoeden. In samenwerking met JGZ, SMW of wijkteam	Opvoedcursussen en ondersteuning voor ouders op school, in de wijk of door JGZ. Deskundigheidsbevordering voor scholen.	Specialistische opvoedhulp voor ouders en gerichte handelingsadviezen voor scholen, bijvoorbeeld ook bij (v)chtscheidingen	Opvoedingsonmacht en negatief opgroei-/schoolklimaat
	Opgroeien met voldoende middelen	Geen financiële drempels voor goed onderwijs (ouderbijdrage)	Ondersteuning kinderen in gezinnen met armoede voor leermiddelen, schoolreizen, enz.	Schuldhelpverlening, voorzieningen voor kinderen die leven in armoede, enz.	Kinderen leven in armoede
	Elk kind presteert op niveau	Goed onderwijs op maat en vroegsignalering op de onderwijsontwikkeling	Coaching bij huiswerk maken, planning, dyslexie/dyscalculie, executieve functies, enz. Mogelijkheden voor aparte programma's voor hoogbegaafden en werkend leren	Onderwijsondersteuning in regulier of speciaal onderwijs en passende jeugdhulp / OZA	Achterblijvende resultaten
	Optimale schoolloopbaan	Goed pedagogisch klimaat, aantrekkelijk onderwijs en aandacht voor leerstijl / motivatie	Verzuimbegeleiding leerplicht + JGZ(M@zl) + leerplicht / RMC werkt samen met jeugdhulp	OZA's t.b.v. thuiszitters, potentiële schooluitvallers, enz	Verzuim + schooluitval
	Passende ondersteuning op school	Versterking basis ondersteuning scholen door jeugdhulp (pedagogisch klimaat,enz.)	Multidisciplinair overleg voor beoordeling signalen rond leren en benodigde hulp	Jeugdhulp in de school ten behoeve van leerlingen en ouders	Gebrekkige ondersteuning op school

De basis; goed pedagogisch opvoedklimaat in o.a. scholen, kinderopvang, kinderwerk, jongerenwerk, sport, scouting en cultuurverenigingen.